

עם ועם עומד בראשות עצמו במדינתו הריבונית // לסיכור נתבססו, אנו חבוי מועצת העם, בנינו הישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל, ובתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד החלטת עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינת יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל // אנו קובעים שהחל מרגע סיום המנדט, הלילה, אור ליום שבת ה' אייר תש"ח, 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנבחרים והסדירים של המדינה בהתאם לחוקה שתקבע עלידי האספה המכוננת הנבחרת לא יאוחר מדי באוקטובר 1948 - תפעל מועצת העם כמועצת מדינה זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מנהלת העם, יהווה את הממשלה הזמנית

של המדינה היהודית, אשר תיקרא בשם ישראל // מדינת ישראל תהא מתחיה לעליה יהודית ולקיבוץ גלויות; תסקוד על סיועם הארץ לטובת כל תושביה; תהא מושפעתה על יסודות החירות, הנדק והשלום לאור תזוהם של נביאי ישראל; תקיים סיוון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות; ותהיה באמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות // מדינת ישראל תהא מוכנה לשתף פעולה עם המסורות והבגזיים של האומות המאוחדות בהגשמת החלטת העצרת מיום 29 בנובמבר 1947 ותפעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל בשלמותה // אנו קוראים לאומות המאוחדות לתת יד לעם היהודי בבנין מדינתו ולקבל את מדינת ישראל לחן משפחת העמים // אנו קוראים - גם בחן התקפת הדמים הנערכת עלינו זה חדשים - לבני העם הערבי תושבי מדינת

ישראל לשמור על שלום וליתול חלקם בבנין המדינה על יסוד אחדות מלאה ושווה ועל יסוד גזיות מתאימה בכל מוסדותיה, הזמניים והקבועים // אנו משייכים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן, וקוראים להם לשתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם העברי העצמאי בארצו. מדינת ישראל מוכנה לתרום חלקה במאמץ משותף לקידום המזרח התיכון כולו // אנו קוראים אל העם היהודי בכל התמוצות להתלכד סביב עליה בעליה ולעמוד לשינו במערכה הגדולה על הגשמת שאיפת הדרווח לטאלת ישראל // מתוך בטחון בצדו ישראל תגן חותמים בחתימת ידיו לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית, על אדמת המולדת, בעיר תל אביב, היום הזה, **שבת, ה' אייר תש"ח, 14 במאי 1948**

בארץ ישראל קם העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית, הרתות והמדינית, בה חי קיומיות ממלכתית, בה יצר ובסי תרבות לאומיים וכלל אנשיים הוריש לעולם כולו את ספר המסרים הנצחי // לאור שדולה העם מארצו בכוח הזרוע שנוי לה אמונים בכל ארצות מזרח, ולא חדל מתמלה ומתקיה לשוב לארצו ולחדש בתוכה את חירותו המדינית // מתוך קשר היסטורי ומסורתי זה התרו היהודים בכל דור לשוב ולהאחו במולדתם העתיקה; ובדורות האחרונים שבו לארצם בהמונים, וחלוצים, מעטלים ומגינים המריחו נשמות, החיו שטחם העברית, בנו כפרים וטרים, והקימו ישוב גדל והולך השליט על משקו ותרבותו, שומר שלום ומגן על עצמו, מביא ברכת הקירמה

לכל תושבי הארץ ונשא נפש לעצמאות ממלכתית // בשנת תרנ"ז (1897) נתבסס הקונגרס הציוני לקול קריאתו של הונג חוון המדינה היהודית היאודור הרצל והכרזת על זכות העם היהודי לתקומה לאומית בארצו // זכות זו הוכרה בהצטרף בלסור מיום ב' בנובמבר 1917 האשורה במנדט מטעם חברי האומות, אשר נתן במיוחד תוקף בין לאומי לקשר ההיסטורי שבין העם היהודי לבין ארץ ישראל ולזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו הלאומי // השואה שנחוללה על עם ישראל בוסן האחרון, בה הוכרעו לטבח מילונים יהודים באירופה, הוכיחה מחדש בעליל את ההכרח במתרון בעית העם היהודי מחוסר המולדת והעצמאות עלידי חידוש המדינה היהודית בארץ ישראל, אשר תפתח ליהודה את שטחי המולדת לכל יהודי ותעניק לעם היהודי מעמד של אומה שוות זכויות בחן משפחת העמים // שארית הפליטה שניצלה מהסבב הנאצי האיום באירופה היהודי ארצות אחרות לא חדלו

להעמיל לארץ ישראל, על אף כל קושי, מניעה וסכנת, ולא מסקו לתבוע את זכותם לחיי כבוד, חירות ועמל ישרים במולדת עצום // במלחמת העולם השנייה תרם הישוב העברי בארץ את מלוא חלקו למאבק האומות השונות חירות ושלום נגד כוחות הרשע הנאצי, ובדם חיליו ובמאמצו המלחמתי קנה לו את הזכות להמנות עם העמים מייסדי ברית האומות המאוחדות // ב' 29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות החלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל; העצרת תבעה מאת תושבי ארץ ישראל לארוח בעצמם בכל העברים הנדרשים מצדם הם לביצוע ההחלטה, הכרה זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את מדינתו אינה ניתנת להפקעה // זוהי זכותו הטבעית של העם היהודי להיות בכל

מגילת העצמאות

עם

תלמוד ישראל

מקורות ומדרשים
ספרות ומחקרים

יוצר ועורך
ישראל דב אלבוים

הסיפור שאינו נגמר מארץ ישראל אל אמה אדמה מריאנה רוח'מדבר שפירא

על הספר

מיכה יוסף ברדיצ'בסקי

העולם שבו נולדנו, בו שאפנו רוח ובו למדנו לחשוב ולחיות, לראות ולשמוע, למשש ולחוש, הוא רק הספר ועמודיו עמודי הספר. חיינו הם חיי הכתב והמכתב, שאלותינו הן שאלות הכתב, חשבונותינו רק חשבונות הכתב הם. חוץ מדברי הכתב אין לנו חומר ורוח.

כל אשר נארג בנו, כל אשר מתרחש בלבנו, כל שאיפה וכל תנועה, כל הויה וכל נדנדוד הרי הם כמו נכתבו מראש וחרותים מראש. כתובה היא נפשנו מכל עבריה, היא בעיקר רק קיבוץ של אותיות...

סיפור טוב לעולם אינו רק סיפור. סיפור טוב הוא סיפור מכונן, הוא בסיס לזהות, לפעולה; הוא יוצר רשת של משמעויות שבהן אנו נאחזים בחיינו – כפרטים, כקבוצה.

גם מגילת העצמאות טורחת להזכיר את הסיפור שלנו.

הציונות הרבתה לספר את סיפורו של עם ישראל – את סיפור השיבה: היינו פה, בנינו את הארץ, מלכנו ושלטנו, בנינו והגינו – הענקנו לעולם את מתנותינו המפוארות שצמחו ממש כאן... ועכשיו חזרנו, וכבעבר, שוב נבנה, נמלוך, נשלוט, נהגה, ונעניק לעולם את מתנותינו המתחדשות.

היה זה סיפור לאומי, כמיטב המסורת הלאומית האירופית שנוצרה בתוך רשת המשמעויות

המודרניות. כחלק מסיפור של קדמה, של אור המתגבר בעולם

בדמות מדע ושכל, לצד תהליך החילון, ביקשה הציונות לכוון

מפעל שיצר גרסה עברית של הערכים המודרניים של הנאורות:

מדינת לאום, אוטונומיה לפרט וריבונות לעם, מדע והגות

רציונליים ומופשטים, חריצות הנושאת את מבטה אל העתיד.

זה היה סיפור של גברים שדיברו על שוויון, על ערכים

אוניברסליים ועל-זמניים. הדימויים הרומנטיים שלהם כללו

כיבוש של אדמת המולדת הסוררת, הבסת השממה, הבורות

והפרימיטיביות, כינון עצמאות זקופה וחזקה. סמלה של הציונות

היה גבר שרירי האוחז בכלי פאלי כלשהו – מעדר או רובה –

שנועד להכניע את כוחות הכאוס, את החשכה, את המדבר.

גיבורי העבר עשו דברים דומים – דוד כונן ממלכה והכניע

את אויביו, ישעיהו הנביא הפיץ ערכים של שלום אוניברסלי,

הורדוס הקים מפעלי ענק, החשמונאים עמדו על עצמאותנו, הרמב"ם הפליג בשכלו אל

עולמות מופשטים... כך סיפרו אבותינו הציונים, שבאו כדי להמשיך את הסיפור – לעשות

זאת מחדש, להתקדם מהנקודה שבה חדלו קודמיהם.

אולם עם עליית השיח הפוסט-מודרניסטי החל הסיפור הציוני והמודרניסטי להישחק

בהדרגה.

האם הסיפור הציוני נגמר?

לפתע החלו ספקות מכרסמות בלבנו שמא האופטימיות של הנאורות בדבר הקדמה והמדע

הייתה מופרזת. לפתע החלו צבעים לצבוע את דמויות החשכה שהוכנעו בסיפור הציוני,

וקולה של השממה הדוממת החל להישמע. ערכים חדשים נוצרים במרחב האלטרנטיבי

– של נשיות ועגלוליות, של הערצת הפראיות, של התמסרות לשקט, של אינטואיציה

וקסם העדיפים על השכל, של התמזגות הפרט והתמוססות הגבולות, של שבט המחליף

את הממלכה...

גיבורות וגיבורים חדשים החלו מככבים בשלל הסיפורים החדשים והצבעוניים. וגם

אם לא נמצאו סימוכין לסיפורים, ואם אין אפשרות לזכור – הלוא אפשר להמציא. אם

יכולנו להמציא את דוד מחדש (הלוא למדנו בבית המדרש הפוסטמודרני שכל סיפור הוא

המצאה), נוכל להמציא גם את משה מחדש. וכך אנו מחשבים את עלילתנו מחדש: לא עוד

**לא עוד משה רבנו מייסד החוק והסדר, אלא
משה המאסטר, השמאן, המעניק מסרים של
חכמת חיים ומלמד חוויות רוחניות בטבע; לא
עוד שכל והלכה, מעתה אמרו מיסתורין והקשבה
פנימית; לא ארץ ישראל מרגשת אותנו - כי אם
אימא אדמה, לא ירושלים ותל אביב - כי אם
הערבה והיער**

יש אשר קול אלהים מתהלך גם בספר ומיד גם הוא נשקע. בעת עבדנו לאלהים רבים והקטרנו להם על ההרים ועל הגבעות ונציב למלכת השמים מזבחות, אז רקדנו כאילים ונשיש לאור ולמשרתי האור. בא אליהם האחד, אם משעיר או מהר פארן, ויתן לנו ספר לדורות, ולו פרשות ותאים, לו מחילות וסתרים; ואנו נשקעים בו וחוזרים ונשקעים.

דם עתודים, קרבנות כבשים ועזים מקשרים את האדם אל הטבע. קודם הכוהן להנביא והבכור להכוהן. על פתח האוהל מביאים בניאדם את המנחות ועמנה ברכה ומרפא. אין תורות בשמים, אין חוקים ומשפטים ואין סעיפים ודינים; יאר היום, יאירו כוכבי השמים. מה לכם, בניאדם, חכמים וסופרים לדורות? מדוע אתם קורעים את העולם לקרעים? מדוע אתם טובלים את הכל בקדירת המוח? למה לנו מחשבות? למה לנו עיונים? מה

יתנו לנו ומה יוסיפו לנו? - -

המהות יתירה היא מכל המון הדברים והאמרים על-אודות המהות. יתירה היא הנפש על תורת הנפש. כל ביטוי, כל הגה וכל מאמר רק ילידי הגשמה הם. אי אפשר לאדם להביע רחשי לבבו ולהשמיע הדי לבבו. אי אפשר לכתב להיות מטבע למכמני העולם.

אמור אומרים, כי הכתב והמכתב נבראו בין השמשות; אבל המכתב הוא דבר מוגבל ואֵל אלהי הרוחות הוא בלתי מוגבל, לו אין תחילה ואין סוף.

"על אם הדרך", כל כתבי מיכה יוסף ברדיצ'בסקי: מאמרים, תל אביב תש"ך, עמ' יח-יט.

משה רבנו מייסד החוק והסדר, אלא משה המאסטר, השמאן, המעניק מסרים של חכמת חיים ומלמד חוויות רוחניות בטבע; לא עוד שכל והלכה, מעתה אמרו מיסתורין והקשבה פנימית; לא ארץ ישראל מרגשת אותנו, כי אם אימא אדמה; לא ירושלים ותל אביב - כי אם הערבה והיער; לא הממלכה שייסדנו, אלא הרגעים שלפני המיסוד ולפני ההסדרה. אל תיתנו לנו את הישן, כי אם את העתיק. ובמקום העתיד, נגלה את ההווה. במקום מחרשה, הבו חיבוק. נזרום ונתחבר...

נחפשה דרכינו ונשובה, נשוב אל עצמנו - נצלול לעומק עצמיותינו. נחשוף את ההווה שאין לה שם - עוד בטרם נקראה זו "אלוהי ישראל", בטרם הופשטה להנאת השיח המערבי והמודרניסטי - ונמחיש אותה בגופנו בחיי היום-יום.

וכך, בזירות האלטרנטיביות (יש שיכנו אותן "ניו אייג") נרקמים ערכים חדשים ומתחדשים, ומסופרים סיפורים חדשים-עתיקים, טובים לא פחות. מתברר שאפשר לשנות את העבר. הסיפור לא נגמר...

שחרית במצפה רמון. תיקי עוזר, 2017.

מגילת העצמאות עם תלמוד ישראלי הוא מיוזם של יצירה תרבותית, מחקרית ופרשנית המקיפה את שלל היבטיה ורבידיה של מגילת העצמאות של מדינת ישראל. לראשונה בתולדותיה זוכה המגילה לניתוח ולבחינה מדוקדקת, מחקרית והגותית, פרשנית וספרותית, על כל חלקיה ועל כל הפסקאות המרכיבות אותה.

במהדורה זו כונסו יותר מ-160 מאמרים מקוריים ויותר מ-600 מקורות ספרותיים לדיון בעשרות סוגיות ושאלות הגובעות מ-19 הפסקאות של מגילת העצמאות. בהשראת התרבות התלמודית נאספו כאן מיטב החוקרים, ההוגים והיוצרים מכל גוני הקשת החברתית והפוליטית לדיון ולוויכוח בשאלות היסוד של מדינת ישראל, בחזונה ובערכיה, כפי שהם משתקפים במגילה. לצד מידע מפורט ומלא על המגילה ולצד מחקרים עדכניים של טובי החוקרים, נוצרו כאן דיונים מקוריים בסגנון תלמודי. כמו כן נאספו כאן מאות רבות של מקורות וציטוטים מהספרות היהודית והעברית המשלימים את מפת הדיון ומשמשים בסיס להבנה ולחקירה מחודשת של המגילה.

קריאה מחדש, פירוש, מחקר והגות במגילת העצמאות והתעמקות בתכניה יכולים לאפשר לחברה הישראלית, על כל גווניה ושיטותיה, ליצור לעצמה זהות חיה, ייעוד וחזון המתאימים לצרכיה המשתנים. מגילת העצמאות עם תלמוד ישראלי הוא הזמנה למסע אל עולם עמוק, עשיר ומרתק, המכיל את כל צופני הדין-איי של מדינת ישראל.

יוצר התלמוד הישראלי על מגילת העצמאות ועורכו הראשי הוא הסופר ישראל דב אלבוים.

מיוזם זה נולד, גדל והתפתח במסגרת המרכז להגות ויצירה של בינה – התנועה ליהדות חברתית – בשנים 2011–2018, והוא יוצא לאור בשיתוף המכון הישראלי לדמוקרטיה והוצאת ידיעות ספרים.

ידיעות ספרים

התנועה ליהדות חברתית בינה

